

RAPPORT

Samrådsunderlag

E45 Karesuando tätort

Kiruna kommun, Norrbottens län

2025-09-15

Trafikverket

Postadress: Box 809, 971 25 Luleå

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

Konfidentialitetsnivå: 1 Ej känslig

Dokumenttitel: SAMRÅDSUNDERLAG - E45 Karesuando tätort

Författare: Sweco Sverige AB

Dokumentdatum: 2025-09-15

Ärendenummer: TRV 2025/31218

Kontaktperson: Madeleine Älgamo

Foto: Sweco om inget annat anges

Innehåll

1 Sammanfattning.....	5
2 Inledning	6
2.1 Bakgrund.....	6
2.2 Tidigare utredningar	7
2.3 Ändamål	8
2.4 Planerade åtgärder.....	8
3 Avgränsningar	9
3.1 Utrednings- och influensområde	9
3.2 Tid	9
4 Förutsättningarna i utrednings- och influensområdet.....	10
4.1 Vägens funktion och standard	10
4.2 Trafik och användargrupper.....	10
4.2.1 Fordonstrafik.....	10
4.2.2 Oskyddade trafikanter.....	11
4.2.3 Kollektivtrafik	11
4.3 Skyddade och skyddsvärda områden	12
4.4 Bebyggelse och markanvändning	13
4.4.1 Bebyggelse, befolkning och verksamheter.....	13
4.4.2 Kommunala planer.....	14
4.4.3 Rennäring	15
4.4.4 Jord- och skogsbruk	16
4.4.5 Rekreation och friluftsliv.....	17
4.5 Boendemiljö och hälsa	17
4.6 Landskapets karaktär och funktion	17
4.7 Kulturmiljö.....	18
4.8 Naturmiljö	18
4.9 Vattenresurser	19
4.10 Klimat	22
4.11 Risker	22
4.12 Byggnadstekniska förutsättningar	23
4.12.1 Geotekniska förhållanden	23

4.12.2 Avvattning.....	23
4.12.3 Förorenade områden	24
4.12.4 Massor.....	24
4.12.5 Ledningar.....	24

5 Projektets lokalisering, utformning, omfattning och utmärkande egenskaper 26

5.1 Vägförslaget	26
5.1.1 Avvattning.....	26
5.1.2 Geotekniska åtgärder	27
5.1.3 Ledningar	27
5.2 De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper	27
5.2.1 Människors hälsa.....	27
5.2.2 Landskap.....	27
5.2.3 Kulturmiljö.....	27
5.2.4 Naturmiljö	27
5.2.5 Rennäring.....	28
5.2.6 Jord- och skogsbruk	28
5.2.7 Rekreation och friluftsliv.....	28
5.2.8 Byggskedet.....	28
5.2.9 Miljökvalitetsnormer	28
5.2.10 Miljökvalitetsmål.....	29
5.2.11 Allmänna hänsynsregler	29
5.2.12 Hushållning med mark och vatten.....	30

6 Åtgärder 31

7 Bedömning av åtgärdens miljöpåverkan 32

8 Fortsatt arbete 33

8.1 Planläggning.....	33
8.2 Viktiga frågeställningar	33

9 Källor 34

1 Sammanfattning.

Karesuando, beläget norr om Polcirkeln och vid gränsen till Finland. E45 är viktigt för både lokalt boende och långväga trafik. Den ökade tunga trafiken och bristande hastighetsefterlevnad har lett till en försämrad trafiksäkerhet samt tillgänglighet för oskyddade trafikanter. En Åtgärdsvalsstudie från 2024 undersökte trafiksäkerheten och tillgängligheten längs E45 och väg 99, med syfte att förbättra dessa för oskyddade trafikanter.

Projektet syftar till att skapa ett säkert, effektivt och miljömässigt hållbart trafiksystem längs E45 i Karesuando.

De planerade åtgärderna omfattar ny gång-, cykel- och mopedväg, belysning, passager, busshållplatser samt hastighetsdämpande åtgärder.

E45 är av riksintresse för infrastruktur. Muonio älv som tillhör Kalix och Torne älvsystem och utgör del av Natura 2000-område. I Natura 2000-området ingår också sjön Kaarevuopio söder om Karesuando. En lång sträcka längs älven är utpekad som riksintresse för naturvård. Befintlig väg ligger i aktuell del inom riksintresset som även omfattar dalgången på svenska sidan. Projektet är även beläget inom ett utpekad riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken för Torne-Muonio älvdal. Strax väster respektive söder om Karesuando finns riksintressen för rennäring.

Projektet bedöms inte medföra betydandemiljöpåverkan. Planerade åtgärder bedöms inte påverka värdebärande element och inte heller förändra upplevelsen av Karesuandos kulturhistoria. Vidare kommer planerade åtgärder att medföra begränsat intrång i naturmark. Eventuellt kan alléer eller alléträd komma att påverkas, men ambitionen är att så långt det är möjligt undvika avverkning.

Den föreslagna gång- cykel- och mopedvägen innebär viss påverkan på rennäringen, men planerade åtgärder bedöms inte påverka möjligheten att bedriva rennäring i området. Störningar kan förekomma framförallt under byggtiden.

2 Inledning

Ett väg- eller järnvägsprojekt ska planeras enligt en särskild planlägningsprocess som styrs av lagar och som slutligen leder fram till en vägplan eller järnvägsplan.

I början av planläggningen tar vi fram ett underlag som beskriver hur projektet kan påverka miljön. Underlaget ligger till grund för Länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Innan länsstyrelsen prövar om projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska enskilda som kan antas bli särskilt berörda få möjlighet att yttra sig.

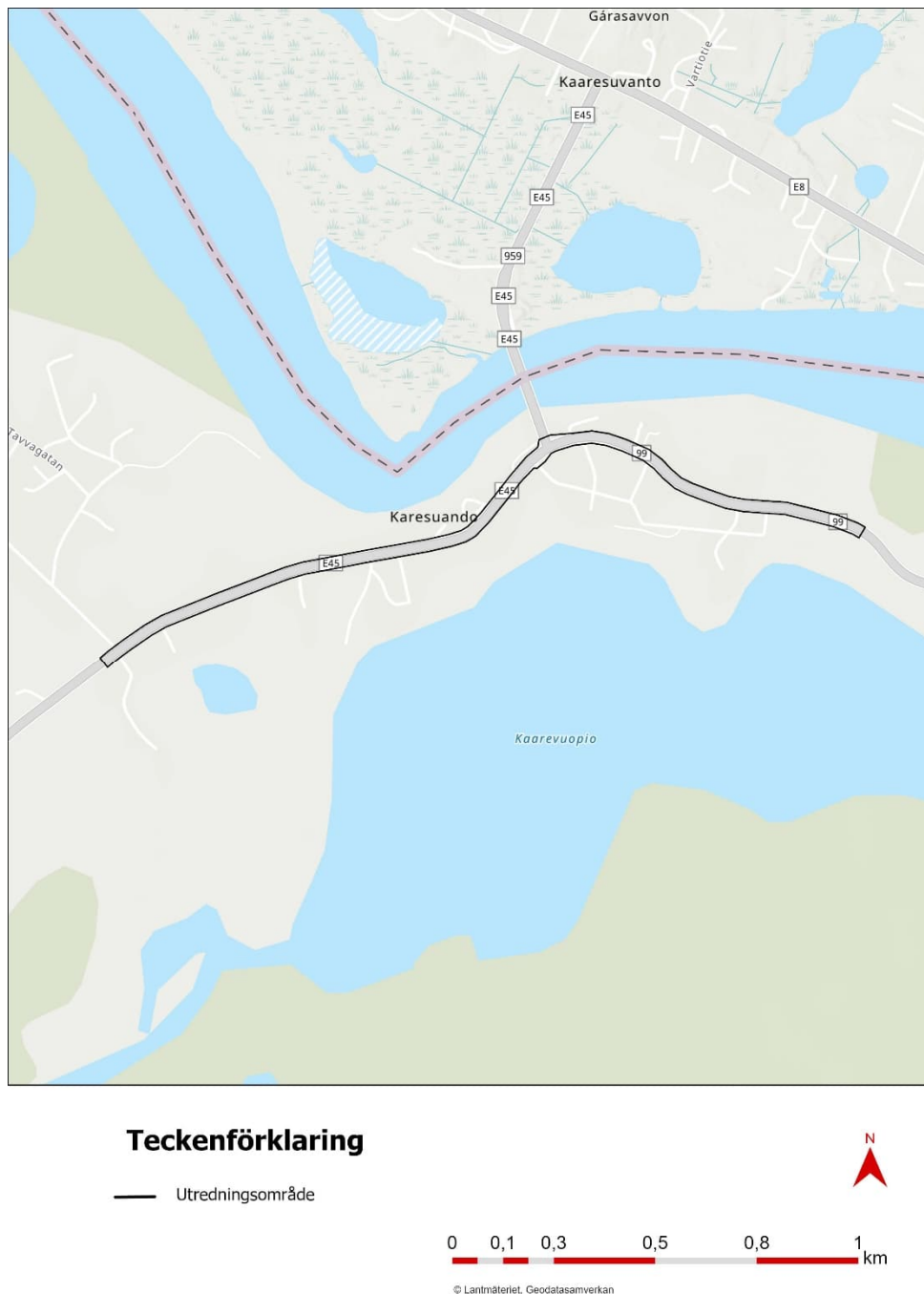
Samråd är viktigt under hela planläggningen. Det innebär att Trafikverket utbyter information med och inhämtar synpunkter från bland annat andra myndigheter, organisationer, enskilda och allmänhet som berörs. Synpunkterna som kommer in under samråd sammanställs i en samrådsredogörelse.

2.1 Bakgrund

Karesuando ligger norr om Polcirkeln cirka 180 km norr om Kiruna vid gränsen till Finland, se Figur 1. Vägarna i Karesuando är att anse som lågtrafikerade, men den tunga trafiken svarar för en relativt stor andel. Den tunga trafiken upplevs ha ökat och upplevelsen är även att flertalet personbilar och tung trafik inte håller hastighetsbegränsningen, vilket bekräftats av trafikmätningar under framtagande av Åtgärdsvalsstudie (ÅVS).

Framförallt används E45 av den långväga trafiken, men fungerar även som lokalgata för boende på orten. Det innebär att oskyddade trafikanter delar utrymme med fordonstrafiken, vilket lokalt leder till bristande trafiksäkerhet och tillgänglighet.

Många korta resor sker med bil istället för med aktivt resande. Genom att säkerställa hastighetsefterlevnaden och förbättra möjligheten för oskyddade trafikanter att säkert ta sig längs sträckan skulle invånarnas färdmedelsval påverkas positivt.

Figur 1. Översiktskarta.

2.2 Tidigare utredningar

Trafiksäkerheten, tryggheten och tillgängligheten läng E45 har studerats i Åtgärdsvalsstudie E45 och väg 99 genom Karesuando, daterat 2024-06-26.

Syftet med Åtgärdsvalsstudien var att ge förutsättningar för ökad trafiksäkerhet, trygghet och tillgänglighet för oskyddade trafikanter längs den cirka 4 kilometer långa sträckan genom Karesuando, samtidigt som

framkomligheten för den långväga trafiken skulle bibehållas. Utifrån de brister och behov som fanns på sträckan skulle åtgärder som löser bristerna på kort och lång sikt föreslås.

2.3 Ändamål

På nationell nivå finns det övergripande målet för transportpolitiken som är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

Det övergripande målet stöds av två huvudmål, Funktionsmålet, som berör resans eller transportens tillgänglighet samt Hänsynsmålet, som handlar om säkerhet, miljö och hälsa.

Ändamålet med projektet, E45 Karesuando tätort, är att åstadkomma ett trafiksystem med god tillgänglighet och som stödjer effektiva, säkra och miljömässigt hållbara transporter och resor längs E45.

2.4 Planerade åtgärder

Projektet omfattar tätortsåtgärder för en mer anpassad vägmiljö längs E45 och väg 99. Åtgärderna innefattar gång-, cykel- och mopedväg, belysning, passager, busshållplatser samt hastighetsdämpande åtgärder.

3 Avgränsningar

3.1 Utrednings- och influensområde

Det sammantagna området omfattar utredningsområdet för projektet samt influensområdet. Både influensområde och utredningsområde skiljer mellan olika miljöaspekter.

Geografiskt avgränsar sig samrådsunderlaget till det område som kan komma att påverkas till följd av byggandet av ny gång-, cykel- och mopedväg genom Karesuando. Den geografiska avgränsningen av utredningsområdet omfattar område från anslutning till Raunalvägen till östra anslutningen till Anders Fjellners gata, se Figur 1.

Influensområdet omfattar områden där miljöeffekter som grumling i vattendrag, buller, hydrologisk samt påverkan, landskapets upplevelsevärden med mera kan uppstå.

Förutsättningar för den planerade byggnationen av nya gång-, cykel- och mopedvägen redovisas för de allmänna och enskilda intressen som finns representerade i området. Detta kan exempelvis vara riksintressen samt natur- och kulturintressen. I samrådsunderlaget beskrivs även nationella mål som exempelvis miljömål och transportpolitiska mål.

Miljöaspekter av vikt för detta projekt bedöms vara naturmiljö, grundvatten/brunnar, landskapsbild, friluftsliv och påverkan under byggskedet inklusive hantering av massor. Även den planerade nya gång-, cykel- och mopedvägens påverkan på människors hälsa är viktiga frågor att behandla liksom påverkan på klimatet.

3.2 Tid

Planläggningen av E45 Karesuando tätort har påbörjats under våren 2025.

Vägplanen beräknas vara fastställd och bygghandlingar färdigprojekterade 2027. Byggstart planeras preliminärt år 2029.

4 Förutsättningarna i utrednings- och influensområdet

4.1 Vägens funktion och standard

E45 sträcker sig från Sicilien i Italien till Norge. I Sverige sträcker sig vägen från Göteborg till Karesuando och fortsätter därifrån norrut genom Finland till Norge.

Vägen är en nationellt och internationellt viktig väg med tanke på godstransporter, långväga persontransporter samt kollektivtrafik i det funktionellt prioriterade vägnätet (FPV). Vidare är E45 rekommenderad färdväg för farligt gods. Vägen är av riksintresse för infrastruktur och ingår i det nationella stamvägnätet.

E45 är en tvåfältsväg med 6,3 meter belagd bredd och har bärighetsklass BK 4 – särskilda villkor.

Väg 99 sträcker sig från Haparanda i söder till Karesuando i norr. Vägen ingår i det funktionellt prioriterade vägnätet för långväga personresor.

Väg 99 är en tvåfältsväg med vägbredd varierande mellan 6,0-6,2 meter och har bärighetsklass BK1.

Högsta tillåtna hastighet genom Karesuando tätort är 40 km/h (30 km/h kl. 7-17 vardagar förbi skolan).

4.2 Trafik och användargrupper

4.2.1 Fordonstrafik

Vägarna i Karesuando är att anse som lågtrafikerade, men den tunga trafiken svarar för en relativt stor andel. Den tunga trafiken upplevs ha ökat och upplevelsen är även att flertalet personbilar och tung trafik inte håller hastighetsbegränsningen, vilket bekräftats av trafikmätningar. Framförallt E45 används av den långväga trafiken men fungerar även som lokalgata för boende på orten.

Årsmedeldygnstrafiken (ÅDT) på E45 är 473 fordon varav 64 (14%) är tung trafik (mätår 2022). Årsmedeldygnstrafiken (ÅDT) på väg 99 är 197 fordon varav 11 (6%) är tung trafik (mätår 2022).

ÅDT på bron över till Finland är 577 fordon varav 78 (14%) är tunga fordon (mätår 2022).

4.2.2 Oskyddade trafikanter

Infrastruktur för gång- och cykeltrafik längs E45 genom Karesuando saknas förutom ett övergångsställe i anslutning till skolorna. Oskyddade trafikanter delar utrymme med fordonstrafiken så barn och vuxna vistas i blandtrafik tillsammans med den kortväga- och långväga trafiken. De största flödena av oskyddade trafikanter är längs E45 till och från skolorna och livsmedelsbutikerna samt mellan dessa.

4.2.3 Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken består till störst del av skollinjer som tar barn till och från skolor i Karesuando.

Kollektivtrafik ombesörjs av Länstrafiken och trafikerar vardagar Karesuando, Idivuoma och Mertajärvi och Kiruna. Även mellan Karesuando-Kuttainen-Suijavaara går buss under skoltid.

Kollektivtrafiken ombesörjs av Länstrafiken i Norrbotten. Tre busslinjer trafikerar Karesuando:

- Linje 50: Kiruna – Vittangi – Karesuando

En tur från Karesuando på morgonen och en tur tillbaka från Kiruna på eftermiddagen under vardagar. Söndagar och helgdagar en tur från Karesuando på eftermiddagen och en tur tillbaka från Kiruna på kvällen.

- Linje 506: Karesuando- Kuttainen

En tur går från Kuttainen till Karesuando på morgonen, tre turer avgår från Karesuando till Kuttainen på eftermiddagen. Trafikerar endast skoldagar.

- Linje 959: Saivomuotka – Karesuando

Turen är efterfrågestyrd. En tur från Saivomuotka tidig morgon och en tur tillbaka på eftermiddag, söndagar går bussen eftermiddag och kväll.

Enligt Åtgärdsvalstudien finns det fem hållplatser i Karesuando samt att det finns en otydlighet kring hållplatser rörande namngivning, utmärkning samt koppling till tidtabeller. Befintliga hållplatser är inte tillgänglighetsanpassade och alla saknar väderskydd.

4.3 Skyddade och skyddsvärda områden

Vägen är av riksintresse för infrastruktur.

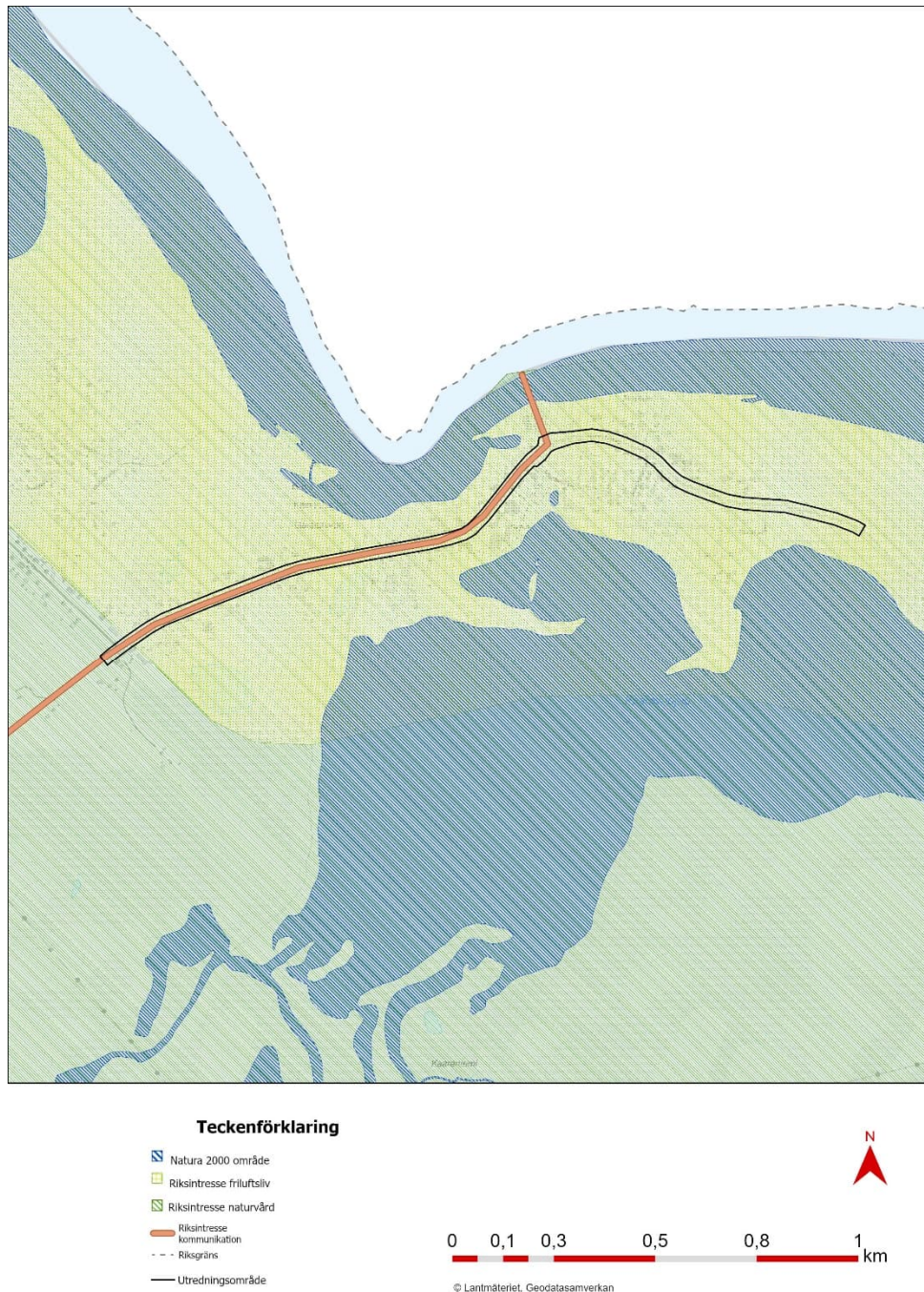
Samhället Karesuando är beläget i anslutning till Muonio älv som tillhör Kalix och Torne älvsystem och därigenom utgör del av Natura 2000-område. I Natura 2000-området ingår också sjön Kaarevuopio söder om Karesuando.

En lång sträcka längs älven är utpekad som riksintresse för naturvård: Könkämä-Muonio älv, Kumaeno, Råstonsölkä (Berört delområde Könkämä – Muonio älv). Befintlig väg ligger i aktuell del inom riksintresset som även omfattar dalgången på svenska sidan. Söder om Karesuando gränsar detta område av riksintresse för naturvården till ytterligare ett riksintresse, Sulajoki – Karesuandoområdet.

Projektet är beläget inom ett utpekad riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken för Torne-Muonio älvdal.

För riksintressen se Figur 2.

Strax väster respektive söder om Karesuando finns för riksintressen för rennäring, bestående av kärnområde, svåra passager och flyttled av riksintresse. För rennärringsintressen, se Figur 4.

Figur 2 Riksintressen och Natura 2000.

4.4 Bebyggelse och markanvändning

4.4.1 Bebyggelse, befolkning och verksamheter

Karesuando är Sveriges nordligaste kyrkby, belägen i Kiruna kommun, cirka 180 km nordost om Kiruna. E45 och väg 99 sträcker sig genom samhället. År 2020 var folkmängden cirka 280 personer. Bebyggelse i

form av småhus och samhällsservice finns till största del längs E45 och väg 99.

Karesuando är en serviceort inom Kiruna kommun. Det finns en kommunal skola (F-9), sameskola (F-6), kommunal förskola och en sameförskola. Utöver detta finns även hälsocentral, tandvårdsklinik, apoteksombud, vård- och omsorgsboende, bibliotek och simhall. Näringslivet består idag av skilda grenar som rennäring, hantverk och turism. Ett större renslakteri samt tillverkning och försäljning av kniv- och hantverksprodukter finns i Karesuando.

Den största arbetsgivaren idag är Kiruna kommun.

Det finns även drivmedelsförsäljning, livsmedelsbutik, café/restaurang, camping, hotell, stugby, turiststation, bussgods och butiker. Se Figur 3 för målpunkter.

Figur 3. Målpunkter i Karesuando. Källa: Åtgärdsvalsstudie E45 och väg 99 genom Karesuando.

4.4.2 Kommunala planer

I området gäller Översiktsplan 2018, antagen av kommunfullmäktige 2019-01-10. I översiktsplanen nämns att en gång- och cykelväg genom byn, parallellt med E45, behövs.

Detaljplaner

Längs sträckan finns det 10 detaljplaner eller motsvarande som kan beröras av vägprojektet, se Tabell 1.

Tabell 1. Detaljplaner eller motsvarande som kan beröras av vägprojektet

Detaljplan	Detaljplan
25-KAR-218	25-P81/72
25-P80/2	25-P01/5
25-KAR-259	25-P89/109
25-P92/106	25-P04/18
25-P95/40	2584-P14/11

4.4.3 Rennäring

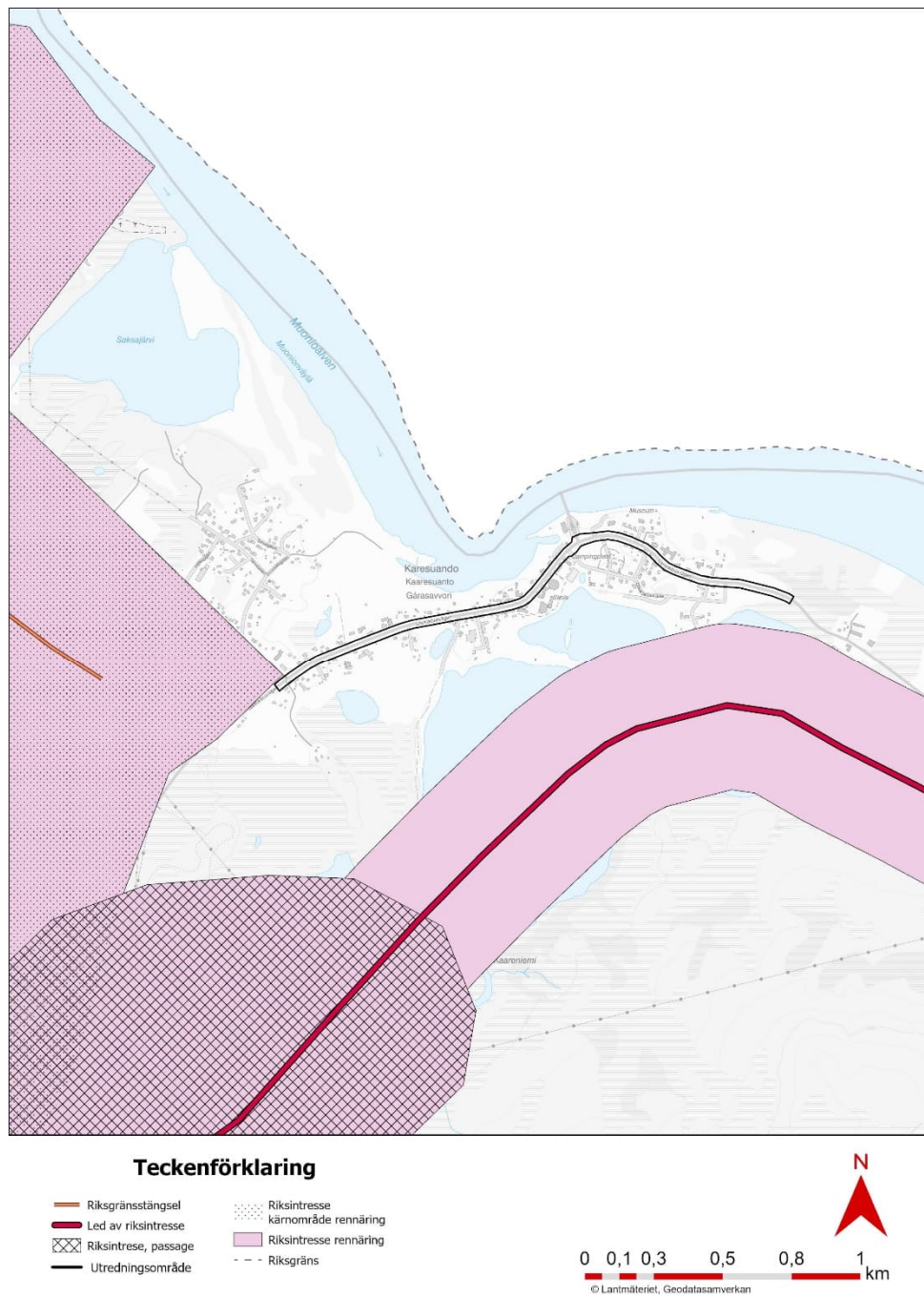
Samhället är beläget inom Könkämä fjällsamebys marker. Markerna utgörs av vårvinterland väster om E45 och vinterland öster om vägen. Med vinter avses i normala fall månaderna december-mars. Med vårvinter avses i normala fall månaden mars-april. Strax väster respektive söder om Karesuando finns riksintressen för rennäring.

Området väster om E45 utgörs av kärnområde av riksintresse. Kärnområden är större områden som utgör kraftcentrum inom samebyn och som regelbundet används. Kärnområden har avgörande betydelse för möjligheterna att varaktigt bedriva renskötsel inom samebyn. De tillfredsställer renens behov av betesro och utrymme och de besöks återkommande. Dessa områden nyttjas för att hålla renen stationär inom markerna de tider detta är nödvändigt.

Flyttled av riksintresse med passager korsar E45 söder om Karesuando och väg 99 i öster om samhället. Aktuell flyttled går i öst-/västlig riktning och nyttjas för förflyttning.

Vid förflyttningar mellan betesområden, både med samlad hjord, och vid strövbeting, är det ofta svårt att få renarna att passera till exempel landsvägar samt bebyggelse. Då kan små störningar medföra att renarna vägrar att flytta igenom passagen. Den svåra passagen har ingen exakt avgränsning utan anger det huvudsakliga området för passagen.

Se Figur 4 för Rennäringsintressen.

Figur 4. Rennäringsintressen och Riksintresse rennärning.

4.4.4 Jord- och skogsbruk

Jordbruksmark förekommer, delvis igenväxande. Inget egentligt skogsbruk bedrivs i området aktuellt för åtgärder, även om framförallt björk (fjällbjörk) förekommer.

4.4.5 Rekreation och friluftsliv

Projektet är beläget inom ett utpekat riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken för Torne-Muonio älvdal. Området anges ha särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser och särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna upplevelser. Som förutsättningar för områdets bevarande och utveckling anges att älvdalslandskapet, naturmiljön och fisket är väsentliga värden som behöver bestå.

Gående och cyklister rör sig längs aktuell vägsträcka ihop med biltrafik.

4.5 Boendemiljö och hälsa

Karesuando tätort ligger utsträckt längs befintlig väg, där husen delvis står nära vägen. Med aktuella trafikmängder bedöms inte luftkvalitet utgöra ett stort problem längs vägen.

Då aktuellt projekt enbart innebär trafiksäkerhetshöjande tätortsåtgärder kommer inte bullersituationen att utredas vidare.

4.6 Landskapets karaktär och funktion

Karesuando är beläget på landtungan mellan sjön Kaarevuopio och Muonio älv. Samhället är samlat i ett avlångt stråk längs vägarna E45 och väg 99. I den västra delen består bebyggelsen av låga enplanshus i trä medan det i den centrala delen är uppblandad med högre byggnader. Tätortskaraktären är småskalig där bebyggelsen har variation i uttryck, placering och funktion. Tomtmark på sidan mot vägen kantas ibland av trästaket eller vegetation medan infarter till verksamheter ofta består av stora asfaltsytor. Vegetationen utgörs huvudsakligen av fjällbjörk men även av rönn, asp, tall och gran. Karesuando kyrka är centralt placerad på en höjd och utgör ett landmärke, se Figur 5. Även skolans åttakantiga träbyggnad utmärker sig i sitt uttryck.

Utblickar finns återkommande mot omlandets mer storskaliga landskap. Särskilt tilltalande är de mot vattendragen och lågfjäll där de blir tydligare när träden är avlödade.

Figur 5 Karesuando kyrka utgör ett landmärke.

4.7 Kulturmiljö

Karesuando är Sveriges nordligaste belägna tätort. Inga kända fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar är belägna inom 400 meter från befintlig väg.

Inom tätorten finns tre utpekade byggnader/bebyggelsemiljöer med kulturhistoriska värden: Kyrkan, kyrkomiljön och tingshuset.

I planområdets östra del finns två lador som utgör del av jordbrukslandskapets kulturmiljövärden.

4.8 Naturmiljö

Samhället Karesuando är beläget i anslutning till Muonio älv som tillhör Kalix och Torne älvsystem och därigenom utgör del av Natura 2000-område. I Natura 2000-området ingår också sjön Kaarevuopio söder om Karesuando.

En lång sträcka längs älven är utpekad som riksintresse för naturvård: Könkämä-Muonio älv, Kummaeno, Råstonsölkä (Berört delområde Könkämä – Muonio älv). Befintlig väg ligger i aktuell del inom riksintresset som även omfattar dalgången på svenska sidan. Enligt riksintressebeskrivningen har Muonio älv bland annat ett slingrande lopp med flera skarpa krökar, bitvis nedskuren med höga brinkar samt omgiven av ett myrrikt skogslandskap, odlingslandskap samt glacifluviala stråk mot älven. Söder om Karesuando gränsar detta område av riksintresse för naturvården till ytterligare ett riksintresse, Sulajoki – Karesuandoområdet.

Planerade åtgärder kommer huvudsakligen att utföras i tätortsmiljö.

Enligt Länsstyrelsens bevarandeprogram för odlingslandskapet utgörs marken i planområdets östra del, söder om vägen, av ängsmark.

Inom projektet planeras en förenklad naturvärdesinventering utföras, inledningsvis genom platsbesök av sakkunnig. Om högre naturvärden konstateras görs en fördjupad utredning.

Längs vägen förekommer en del lövträd som kan utgöra allér.

4.9 Vattenresurser

Inom och i angränsning till utredningsområdet finns två grundvattenförekomster, en urbergsförekomst, Karesuando MS_CD: WA29820804 och en sand- och grusförekomst, MS_CD: WA98462765. Se Tabell 2 och Figur 6.

Tre vattendrag som klassificeras som ytvattenförekomster förekommer inom utredningsområdet: Muonioälven, Kaarevuopio och Kaarejoki. Slutlig recipient för att vatten inom utredningsområdet är Muonioälven, se Figur 7 och Tabell 3.

Kaarevuopio, MS_CD: WA80524413. Vattendraget har en hög ekologisk status men uppnår ej god kemisk status. Vattendragets härkomst klassas som naturlig. Fastställd miljö kvalitetsnorm för vattendraget är hög ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus, med mindre stränga krav för bromerad difenyleter och kvicksilver/kvicksilverföreningar.

Kaarejoki MS_CD: WA52022788. Vattendraget har en hög ekologisk status men uppnår ej god kemisk status. Vattendragets härkomst klassas som naturlig. Fastställd miljö kvalitetsnorm för vattendraget är hög ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus, med mindre stränga krav för bromerad difenyleter och kvicksilver/kvicksilverföreningar.

Muonioälven, MS_CD: WA22394456. Vattendraget har en hög ekologisk status men uppnår ej god kemisk status. Vattendragets härkomst klassas som naturlig. Fastställd miljö kvalitetsnorm för vattendraget är hög ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus, med mindre stränga krav för bromerad difenyleter och kvicksilver/kvicksilverföreningar.

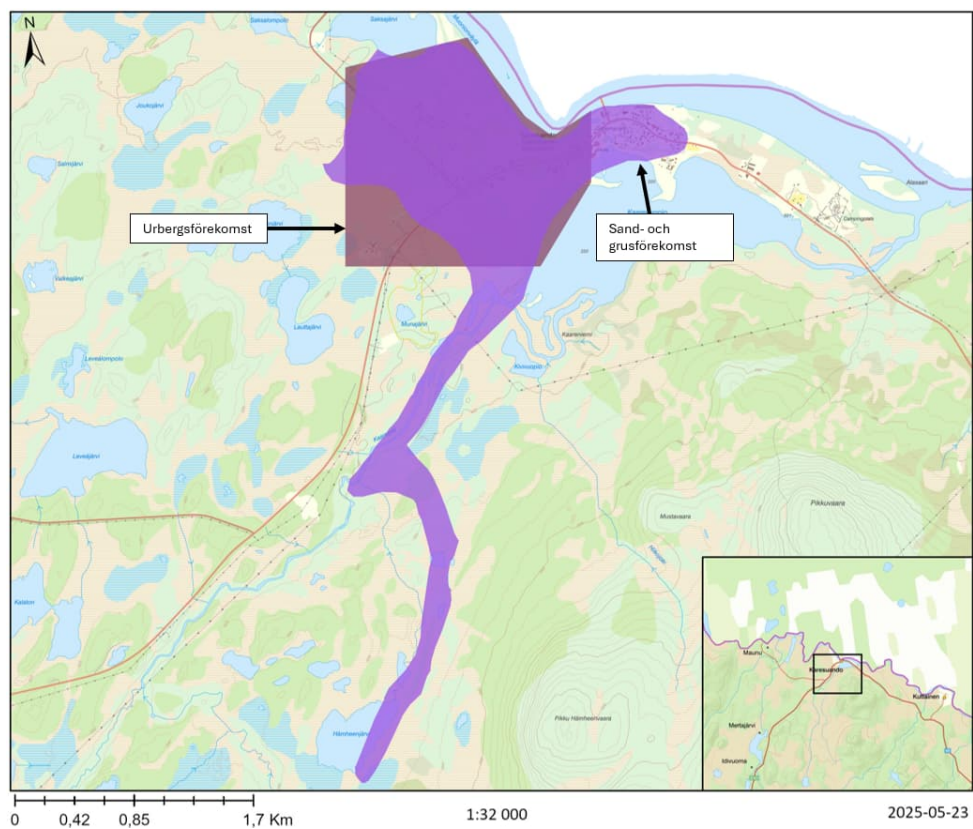
Tabell 2. Två grundvattenförekomster inom och i angränsning till utredningsområdet.

Grundvattenförekomst	Beslutad miljö kvalitetsnorm	Status kemisk	Status kvantitativ
MS_CD: WA29820804 (urbergsförekomst)	God kemisk grundvattenstatus, god kvantitativ status	god	god
MS_CD: WA98462765 (sand och grusförekomst)	God kemisk grundvattenstatus, god kvantitativ status	god	god

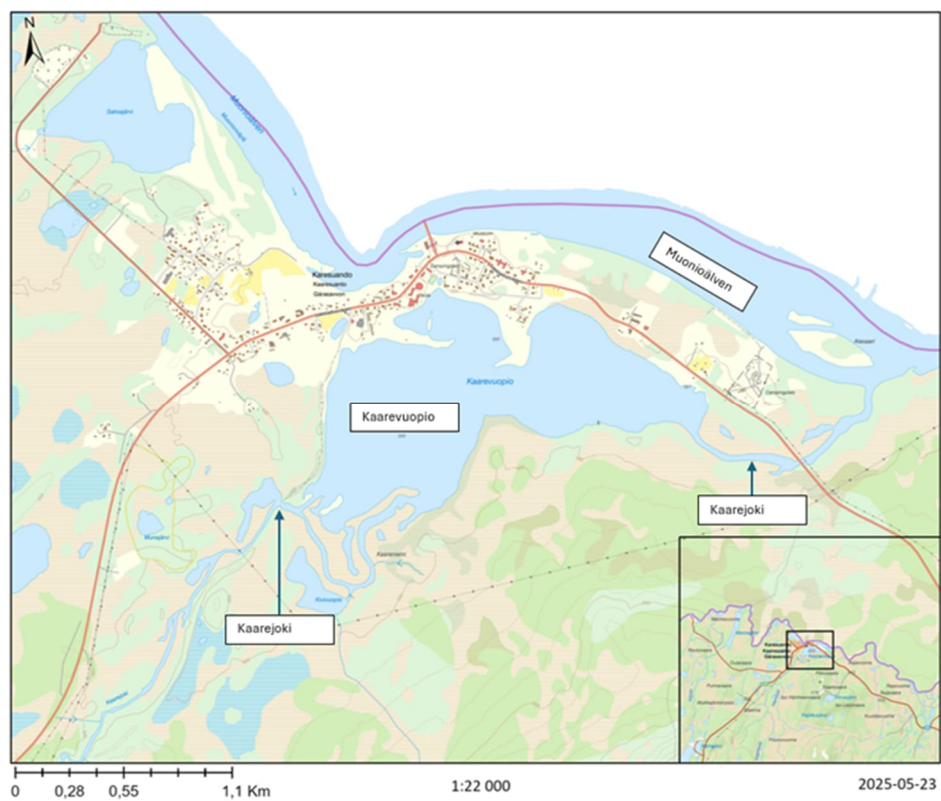
Tabell 3. Tre vattendrag som klassificeras som ytvattenförekomster inom utredningsområdet

Ytvattenförekomst	Beslutad miljö kvalitetsnorm	Status ekologisk	Status kemisk
Muonioälven	Hög ekologisk status, god kemisk ytvattenstatus*	Hög ekologisk status *	Uppnår ej god
Kaarevuopio	Hög ekologisk status, god kemisk ytvattenstatus*	Hög ekologisk status *	Uppnår ej god
Kaarejoki	Hög ekologisk status, god kemisk ytvattenstatus*	Hög ekologisk status *	Uppnår ej god

* med undantag/mindre stränga krav avseende kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter

Figur 6. Grundvattenförekommster i Karesuando.

Figur 7. Ytvattenförekommster i Karesuando.

Inga vattenskyddsområden förekommer i området.

Enskilda brunnar förekommer längs vägen enligt SGU:s brunnregister, i huvudsak energibrunnar, men även dricksvattenbrunnar. Brunnar kommer att inventeras och vid behov provtas inför kommande ombyggnation.

4.10 Klimat

Alla förändringar i anläggningen utförs med målsättningen att minska energianvändningen och koldioxidutsläppen. Projektets möjlighet till minskade klimatgasutsläpp utgörs i huvudsak av åtgärder som leder till minskad CO₂-utsläpp från trafik, val av principutformning, projektering och byggande.

Transporter bidrar i stor utsträckning till klimatpåverkan och utsläpp av luftföroreningar. Begränsad klimatpåverkan nås genom ett stegvis minskat beroende av fossila bränslen och ökad energieffektivitet. Trafiken på E45 kommer även fortsättningsvis att bidra med klimatpåverkande gaser till atmosfären. Utsläppen är beroende av hur trafikflödena kommer att utvecklas och även hur snabbt eller långsamt framtida teknikutveckling med exempelvis förnyelsebara drivmedel och bränslesnåla fordon kommer att ske.

Syftet med detta projekt är att skapa en säker trafiksituation samt möjliggöra vardagspendling med cykel för oskyddade trafikanter som färdas i Karesuando. Prioritering av de oskyddade trafikanterna bidrar till överflyttning av resor från bil till gång och cykel som resulterar i reducerade koldioxidutsläpp.

Energianvändningen i byggande, drift och underhåll av infrastrukturen står för en betydande del av transportsystemens totala energianvändning. I ett vägprojekt handlar klimat och energifrågorna till stor del av optimering av byggskedet. I det fortsatta arbetet med vägplanen kommer klimat- och energifrågan beaktas vid val av utformning då hänsyn tas till massbalans, masshanteringsåtgärder samt transportmetoder.

4.11 Risker

Längs vägen finns potentiella förorenade områden kopplade till tidigare och befintliga verksamheter på platsen. Föroreningssituationen kommer att utredas så att de åtgärder som blir aktuella inte medför risk för spridning till omgivande mark eller vatten.

I framtiden förväntas Sverige få ett våtare och varmare klimat med ökade nederbördsmängder och fler extrema nederbördstillfällen. Detta måste beaktas och tas med i utformningen av framtidens tekniska infrastruktur. Därmed måste avvattnings- och dagvattensystem dimensioneras för att klara dessa klimatvariationer.

Karesuando tätort är beläget med vatten på båda sidor, Muonio älv på norra sidan och sjön Kaarevuopio på södra sidan. Vägen genom samhället är på flera sträckor uppbyggd på bank så att marken på ena eller båda sidor lutar bort från vägen. Flertalet låglänta områden längs vägen agerar svämplaner när vattennivån i älven och sjön stiger.

4.12 Byggnadstekniska förutsättningar

4.12.1 Geotekniska förhållanden

Enligt SGU:s jordartskarta passera befintlig väg genom områden med isälvsediment, torv, isälvsavlagringar och älvssediment, se Figur 8.

Figur 8. Utdrag från SGU:s jordartskarta.

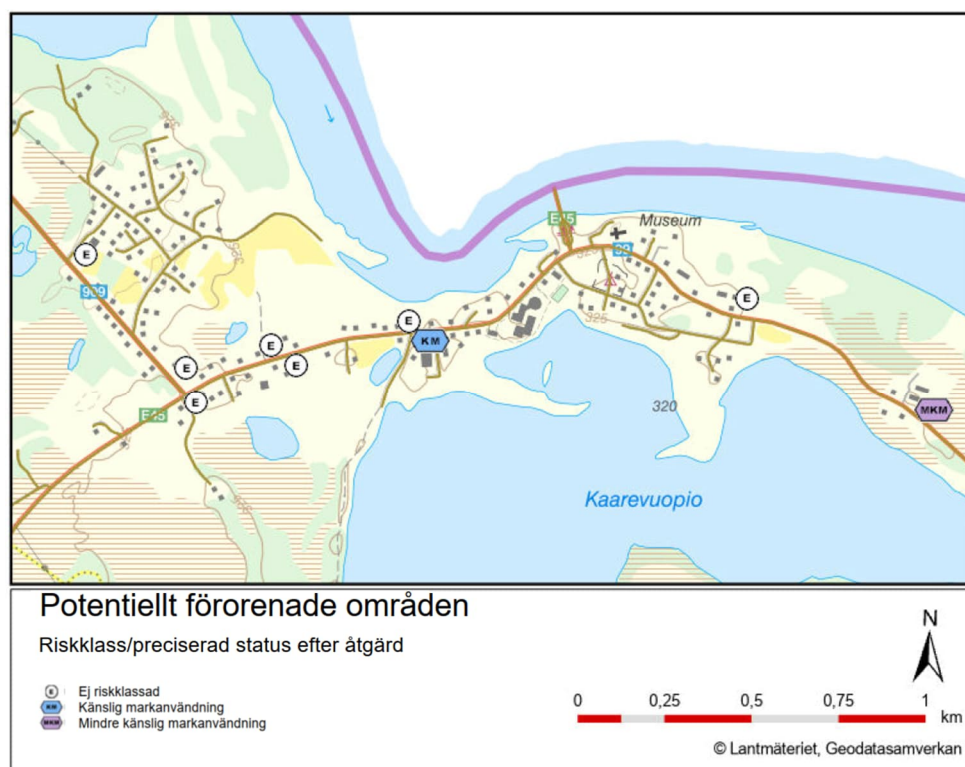
4.12.2 Avvattnings

Den befintliga avvattnings- och dagvattensystemet inom utredningsområdet, sker idag mestadels till diken, mot sidområdena och via vägtrummor som leder vattnet under E45. Analyser av höjddata och terrängdata visar att E45 inom utredningsområdet fungerar som en vattendelare. Vattnet på E45 västra sida rinner till Muonioälven, medan vattnet på östra sidan avleds först till sjön Kaarevuopio och sedan till Muonioälven, se Figur 7.

Utredningsområdet ligger inom huvudavrinningsområdet Torneälven och omfattar två mindre delavrinningsområden som avvattnas till sjön Kaarevuopio och Muonioälven enligt SMHI:s indelning.

4.12.3 Förorenade områden

I vägens omgivningar förekommer potentiellt förorenade områden kopplade till tidigare och befintliga verksamheter på platsen, se Figur 9. En utredning kommer att genomföras så att de trafiksäkerhetshöjande åtgärder som planeras inte medför risk för spridning till omgivande mark och vatten.

Figur 9. Potentiellt förorenade områden inom Karesuando tätort.

4.12.4 Massor

Massor som schaktas kommer att användas i anläggningen om dessa har ett anläggningsändamål och är lämpliga för detta från miljösynpunkt. Massor som bedöms kunna utgöra en risk för människors hälsa och miljön kommer inte att nyttjas. En utredning kommer att göras så att massorna hanteras i enlighet med gällande lagstiftning.

4.12.5 Ledningar

Skanova och Kiruna kommun har tele-/optoledningar inom vägområdet. Ledningen korsar vägen på ett antal platser. Vidare har Vattenfall

Eldistribution elledningar samt Tekniska verken VA-ledningar inom vägområdet som korsar vägen på flertal platser.

Tekniska verken har belysningsstolpar längs hela vägsträckan. Belysningsstolpar finns även före och efter den berörda vägsträckan samt in efter anslutande byavägar.

5 Projektets lokalisering, utformning, omfattning och utmärkande egenskaper

5.1 Vägförslaget

Utformningen av gång-, cykel och mopedvägen i vägplanen sker enligt Trafikverkets styrande dokument, Vagar och gators utformning, VGU.

Trafikverket strävar alltid efter att utforma en anläggning som är tekniskt, miljömässigt och kostnadsmässigt lämpligast.

Som förutsättning gäller referenshastighet 40 km/h. Gång-, cykel och mopedvägen föreslås kantstensbunden med en belagd bredd på minst 2,5 meter (eventuellt 2 meter vid trånga passager). Gång-, cykel- och mopedvägen anläggs förslagsvis på den södra sidan av E45 och den föreslås starta med anslutning till Raunalvägen/E45 och avsluta vid tullen/väg 99, cirka 1,2 km.

Från tullen och österut föreslås gång-, cykel- och mopedprioritering (målning av bredare vägren) fram till korsningen med Anders Fjellners gata (östra anslutningen), cirka 550 meter.

Gång-, cykel- och mopedvägen föreslås vara belyst.

E45 ska ha samma bredd efter åtgärd.

Passager av E45 och väg 99 utformas för att vara trafiksäkra och ge tillräcklig framkomlighet för alla trafikslag. Det föreslås fyra platåupp och en upphöjd korsning/passage vid skolan.

Korsningar/anslutningar förslås tydliggöras/smaltas av. Exakt antal och utformning kommer att utredas.

Två busshållplatser i form av en timglashållplats föreslås på sträckan.

5.1.1 Avvattning

Avvattningssystemen planeras utformas och fungera på liknande sätt som det nuvarande systemet. Utformning av framtida avvattningssystem i området är även beroende av övriga framtida lösningar i gaturummet och intilliggande områden. För att i mer detalj kunna planera utformningen, och hur avvattningsförmågan ska säkerställas, kommer vägtrummor och vägdiken inom och i anslutning till utredningsområdet inventeras under våren och sommaren 2025.

5.1.2 Geotekniska åtgärder

Baserat på kunskapen i detta tidiga skede kommer inte några särskilda geotekniska åtgärder att behövas.

5.1.3 Ledningar

Under planprocessen kommer en dialog föras med samtliga berörda ledningsägare för att initiera en gemensam planering för en anpassning till parternas anläggningar och på så vis undvika/begränsa störningar för övriga samhället. Denna dialog kommer att fortsätta under kommande skeden där bland annat ledningsomläggningar kommer att utredas vidare.

5.2 De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper

5.2.1 Människors hälsa

Åtgärden bedöms leda till positiva effekter avseende människors hälsa, främst genom förbättrad trafiksäkerhet. Bullersituationen och luftkvalitet bedöms inte komma att påverkas.

5.2.2 Landskap

Åtgärderna längs väg 45 medför att vägrummet blir bredare och kan orsaka ett mindre intrång i den intilliggande vegetationen. Det bredare vägrummet motverkas av att den föreslagna gång-, cykel- och mopedvägen är kantstensbunden, vilket ger en visuell avsmalning. Åtgärden förstärker upplevelsen av tätort, vilket är en positiv effekt.

Åtgärderna längs väg 99 bedöms inte påverka landskapsbilden. Utblickar eller siktlinjer bedöms inte påverkas.

5.2.3 Kulturmiljö

Planerade åtgärder bedöms inte påverka värdebärande element och inte heller förändra upplevelsen av Karesuandos kulturhistoria. Inga utpekade byggnader/miljöer kommer att påverkas genom planerade åtgärder.

5.2.4 Naturmiljö

Planerade åtgärder kommer att medföra begränsat intrång i naturmark. Eventuellt kan alléer eller alléträd komma att påverkas, men ambitionen är att så långt det är möjligt undvika avverkning. Efter genomförd bedömning/inventering av förekommande naturvärden kommer ett bättre underlag att finnas för att beskriva påverkan och konsekvenser.

I de fall påverkan på alléer inte kan undvikas kommer dispens i så fall att sökas från Miljöbalkens bestämmelser om generella biotopskydd.

Ingen påverkan bedöms uppkomma på älven eller sjön.

5.2.5 Rennäring

Den föreslagna gång-, cykel- och mopedvägen innebär viss påverkan på rennäringsområdet, men planerade åtgärder bedöms inte påverka möjligheten att bedriva rennäring. Störningar kan förekomma framförallt under byggtiden. Åtgärderna innebär ett begränsat inlämningsstämmande av mark, huvudsakligen i tätortsmiljö och bidrar inte till tillskapande av nya ledlinjer i landskapet. Markanspråket innebär inget bortfall av betesmark. Ny mark tas i anspråk främst i direkt anslutning till E45. Det är lämpligt att anläggningsarbetena planeras i samråd med samebyn så att åtgärderna anpassas efter renarnas förflyttning. Ytor som används ska så långt det är möjligt återställas till ursprunglig karaktär.

5.2.6 Jord- och skogsbruk

Planerade åtgärder bedöms inte påverka möjligheten att bedriva jord- eller skogsbruk. Åtgärderna innebär ett begränsat inlämningsstämmande av mark i tätortsmiljö.

5.2.7 Rekreation och friluftsliv

En säker gång-, cykel- och mopedväg minskar barriäreffekten som E45 orsakar och ökar tillgängligheten till rekreation och friluftsliv.

5.2.8 Byggskedet

Under anläggningstiden kan störningar i form av buller från byggtrafik och maskiner uppkomma. Risk finns också för uppkomst av damning samt vibrationer och tidvis kan framkomligheten begränsas.

Under byggtiden kommer massor att schaktas, flyttas, läggas upp och nyttjas som byggmaterial. Byggskedet pågår under en begränsad tidsperiod och den störning som uppstår är tillfällig och övergående.

Etableringsytor, upplagsytor och andra ytor för tillfälligt nyttjande kommer att behövas under hela byggtiden för olika ändamål. Dessa behövs i nära anslutning till arbetsplatsen.

5.2.9 Miljökvalitetsnormer

Inga ytvattenförekomster som omfattas av miljökvalitetsnormer för vatten bedöms komma att påverkas.

De grundvattenförekomster som omfattas av miljö kvalitetsnormer kommer att beaktas i det fortsatta arbetet så att skyddsåtgärder vid behov kan vidtas.

Miljö kvalitetsnormen för utomhusluft berörs, men bedöms inte överskridas.

Inga vatten där förordningen för fisk- och musselvatten ska tillämpas berörs.

Miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller gäller för kommuner med fler än 100 000 invånare och buller från större vägar, järnvägar och flygplatser i hela Sverige. Därmed omfattas aktuell väg inte av dessa.

5.2.10 Miljö kvalitetsmål

Till nästa generation ska vi kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Riksdagen har antagit 16 nationella miljö mål som beskriver de egenskaper som vår natur- och kulturmiljö måste ha för att samhällsutvecklingen ska vara ekologiskt hållbar.

I Norrbottens län gäller de nationella miljö målen också regionalt.

I detta projekt bedöms främst målen God bebyggd miljö, Grundvatten av god kvalitet, Giftfri miljö och Ett rikt växt- och djurliv kunna beröras. Miljö målen bedöms inte motverkas. Det markintrång som är nödvändigt för projektets genomförande kommer så långt som möjligt begränsas. Vidare vidtas försiktighet så att påverkan på omgivande miljöer blir så liten som möjligt. Åtgärderna bedrivs i begränsad omfattning och bedöms inte medföra något hot mot bevarande av den biologiska mångfalden inom området.

Med angiven provtagning och klassning av massor som grund för beslut om masshantering bedöms projektet inte motverka målet Giftfri miljö.

5.2.11 Allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kapitel redovisas de allmänna hänsynsregler som är grundläggande för prövningen om tillåtlighet, tillstånd, godkännande och dispens: bevisbörderegeln, kunskapskravet, försiktighetsprincipen, produktvalsprincipen, hushållnings- och kretsloppsprinciperna, lokaliseringsprincipen, skälighetsregeln och skadeansvaret.

Projektet kommer att bedrivas så att miljöbalkens allmänna hänsynsregler uppfylls. Hänsynsreglerna bedöms uppfyllas genom att en vägplan inklusive miljöbeskrivning upprättas. Projekteringen och miljöarbetet utförs av erfarna projektörer och handläggare och följer gällande normer

och krav. Val av alternativa lösningar och lokaliseringar utreds under planeringsprocessens gång. Trafikverket ställer omfattande miljökrav på sina entreprenörer för byggtiden, bland annat vid hantering av miljöfarliga ämnen. Försiktighet iakttas vid hantering av drivmedel och kemikalier. I första hand ska miljövänliga produkter och arbetsmetoder nyttjas. God masshantering eftersträvas.

Åtgärder kommer att föreslås för att minimera de negativa konsekvenserna projektet medför för vissa aspekter. Inventeringar av naturvärden och markmiljö planeras utföras. De huvudsakliga konsekvenserna kommer att identifieras i vägplanen och skadeförebyggande åtgärder kommer att vidtas där det är motiverat och skäligt för att minska projektets miljökonsekvenser. Skadeansvaret innebär att det är den som orsakat en skada eller olägenhet för människors hälsa som är ansvarig för att skadan blir avhjälpd.

5.2.12 Hushållning med mark och vatten

Miljöbalkens bestämmelser anger bland annat att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov.

Trafikverket anser att planerade åtgärder är i enlighet med miljöbalkens bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden.

Inga riksintressen riskerar att påtagligt skadas genom de lokala åtgärder som planeras.

6 Åtgärder

Utifrån utfall av planerade undersökningar avseende grundvatten, brunnsinventering, naturvärdesbedömning samt markmiljöundersökningar kommer behov av skydds- och skadeförebyggande åtgärder att föreslås.

Alléer eller alléträd kan komma att påverkas, men ambitionen är att projekteringen så långt det är möjligt ska utföras så att intrång/avverkning i eventuella alléer kan undvikas.

Då åtgärder till stor del utförs i tätortsmiljö nära boendemiljöer bör arbetstider anpassas så att bullrande arbete utförs dagtid. Arbetet ska också planeras så att störningar överlag kan begränsas så långt det är möjligt.

7 Bedömning av åtgärdens miljöpåverkan

Trafikverket gör bedömningen att projektet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Åtgärderna är av begränsad omfattning och utförs i anslutning till befintlig väg. De miljöeffekter som antas kunna uppkomma är små, och delvis positiva.

8 Fortsatt arbete

8.1 Planläggning

Detta dokument utgör underlag för länsstyrelsens beslut om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ger förutsättningarna för hur den fortsatta planeringen av projektet kommer drivas vidare av Trafikverket.

För åtgärder som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska projektet upprätta en miljökonsekvensbeskrivning som sedan ska godkännas av länsstyrelsen. Dessutom ska Trafikverket samråda med en utökad samrådsrets i den efterföljande planeringen. Den utökade kretsen ska bestå av övriga statliga myndigheter samt den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda.

Samråd som genomförts i samband med detta underlags upprättande finns beskrivna i projektets samrådsredogörelse.

8.2 Viktiga frågeställningar

Förekomsten av eventuella föroreningar i mark kommer att undersökas så att massor som uppkommer i projektet kan hanteras rätt i förhållande till gällande lagstiftning.

Eventuell påverkan på grundvatten/grundvattenförekomsterna kommer att utredas, liksom avvattningen av den ombyggda vägen.

Om högre naturvärden i form av skyddade eller hotade arter och/eller alléer identifieras kommer anpassningar av föreslagna vägåtgärder att utredas i syfte att minska påverkan på naturvärden.

9 Källor

Scalgo live. (2025)

SGU. (2025). <https://www.sgu.se/>

Kiruna kommun. (2025). <https://kiruna.se/>

Kiruna kommun. (2025). <https://www.plansok.se/kiruna/>

Kiruna kommun. (2025). <https://kiruna.se/bygga-bo--miljo/kommunens-planarbete/oversiktsplaner/oversiktsplan-2018.html>

Länsstyrelserna. (2025). EBH-databasen

Regionfakta. (2025). <https://www.regionfakta.com/norrbottens-land/norrbottens-land/kiruna/geografi/tatorter/>

Sametinget. (2025). Könkämä. Hämtat från <https://www.sametinget.se/konkama>

Trafikverket. (2025). NVDB på webb

Trafikverket. (2024). Åtgärdsvalsstudie E45 och väg 99 genom Karesuando, daterat 2024-06-26

VISS. (2025). Vatteninformation Sverige. Länsstyrelserna 2025-06-05

VISS Vattenkartan. (2025)

Trafikverket, 971 25 Luleå. Besöksadress: Sundsbacken 2-4.

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

trafikverket.se